

Total Pages – 4

M.A. RNLKWC-/SANS/SAN-103/22

2022

SANSKRIT

M.A. First Semester End Examination - 2022

PAPER - SAN-103

Full Marks : 40

Time : 2 hours

The figures in the right-hand margin indicate marks.

Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable.

Illustrate the answers wherever necessary.

[सर्वेषां प्रश्नानाम् उत्तरं संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च प्रदेयम् ।

1. यथेच्छं प्रश्नचतुष्टयम् उत्तरत। 2×4=8

(i) प्रत्याहारे इत्यंज्ञकानां वर्णानां कुतो न ग्रहणम्?

(ii) यमः कः? एकमुदाहरणं प्रदत्त।

(Turn Over)

(2)

(iii) कति उपसर्गाः ? के च ते ?

(iv) इको गुणवृद्धी इति सूत्रार्थः लेख्यः ।

(v) “अनचि च” इति सूत्रे कीदृशः प्रतिषेधः स्वीक्रियते ? सूत्रस्य अर्थं लिखत ।

(vi) प्रगृह्यसंज्ञाविधायकं सूत्रं विलिख्य प्रगृह्यसंज्ञायाः फलं लिखत ।

2. यथानिर्देशम् उत्तरत -

क) यथाभिलाषं त्रीन् समाधत्त । 4×3=12

(i) ऊकालोऽज्झस्वदीर्घप्लुतः ।

(ii) वृद्धिदादैच् ।

(iii) स्वं रूपं शब्दस्याशब्दसंज्ञा ।

(3)

(iv) आद्यन्तौ ठेकितौ ।

(v) एत्येधत्यूठसु

ख. अनुप्रियम् एकस्य सन्धिरूपं ससूत्रं साधयत - 4×1=4

(i) लव्यम् ।

(ii) मध्वरिः

3. यथानिर्देशं समाधेयम् - 8×2=16

क) सिद्धान्तकौमुद्या मङ्गलश्लोकं व्याख्यात ।

अथवा

उच्चारणस्थानस्य यत्नस्य च परिचयः देयः । तयोः व्याकरणे कः

उपयोगः इत्यपि प्रपञ्चयत ।

(4)

ख) व्याख्यात – यत्रानेकविधमान्तर्यं तत्र स्थानत आन्तर्यं बलीयः।

अथवा

‘कानि सन्ति’ कौ स्तः इत्यत्रास्तेरल्लोपस्य स्थानिवद्भावेन यणावादेशौ प्राप्तौ ‘न पदान्त’ इति सूत्रेण पदान्तविधौ तन्निषेधान्न स्तः इति पङ्केः आशयः स्पष्टीक्रियताम्।
